

Appetitt på hvitt kjøtt blant norske investorer:

Fristes av afrikansk kylling

Tekst:
Anders Horntvedt
aho@kapital.no

Statlige Norfund satser norske skattepenger på en kyllingfarm i Somalia. Afrikansk kylling frister også Spear Capital, der Kjetil Holta, Sundt-familien og Jørgen Stenshagen er med.

Norfund, statens fond for investeringer i utviklingsland, gir begrepet høyrisikolån nytt innhold.

– Det er en voldsom etterspørsel etter proteinrik mat, som kyllingkjøtt. Egg er de også glade i. Vi har valgt å satse på den største storskala egg- og kyllingprodusenten i Somaliland, sier Vegard Benterud (42), investeringssjef for små og mellomstore bedrifter i Norfund.

Finansavisen fortalte i juni 2018 at Norfund var en av fødselshjelperne til "The Nordic Horn of Africa Opportunity Fund". Fondet har som mål å investere i mellom 30 og 50 små og mellomstore bedrifter i Somalia frem til 2021.

Fondet ble etablert av Norfund i samarbeid med det somaliske investeringselskapet Shuraako. Norfund, og dermed norske skattebetalere, har gått inn med 40 millioner kroner. Fondet og utlånene skal forvaltes av Shuraako.

Norfunds søsterorganisasjon i Danmark samt Shuraako selv er blant de øvrige investorene.

Private equity-fondet Spear Capital, der norske investorer dominerer, lar seg også friste av afrikansk kylling (se egen sak).

Mål om 5 prosent avkastning

Siden sommeren har Norfund investert i 14 bedrifter over hele Somalia. Én av dem er Maandeeq Poultry Company, en kyllingprodusent i Somaliland. Bedriften har fått et sharia-kompatibelt lån på 360.000 amerikanske dollar.

Bedriften har til enhver tid rundt 35.000 kyllinger og produserer ni millioner egg i året. Maandeeq Poultry Company har 50 ansatte, rundt halvparten

Bakgrunn

- Somalia har vært uten en effektiv sentralmakt siden diktatoren Siad Barres fall i 1991.
- Utenfor hovedstaden Mogadishu har ikke regjeringen mye den skulle ha sagt, og noe fungerende rettsvesen er det ikke snakk om.
- Provinsene Somaliland og Puntland i nord er de mest stabile områdene av Somalia.
- Begge provinsene har erklært uavhengighet, men internasjonalt regnes de stadig som del av Somalia.

av dem kvinner.

– Med dette lånet fra fondet forventer vi at bedriften vil ekspandere og nesten doble antallet ansatte, sier Benterud.

– Det har definitivt utviklingseffekt at vi er med og dyrker frem denne typen bedrifter. Tilgang på mat og proteiner er et grunnleggende behov. Vi tror det har kommersielt potensial at dette blir dyrket frem lokalt, legger han til.

Fra Norfunds side er målet fem prosent årlig avkastning målt i dollar over en tidshorisont på ti år.

Norfund er underlagt Utenriksdepartementet, og jobber med plassering av ulike typer risikokapital i utviklingsland. Selskapets aksjeportefølje er på 136 selskaper, og den totale porteføljen er verdsatt til 20,4 milliarder kroner.

Som oftest går Norfund inn med egenkapital i virksomhetene de investerer i. Investeringen i de somaliske småbedriftene skjer imidlertid i form av

Investorer og utvider:

Kyllingprodusenten Maandeeq Poultry Company har fått et sharia-kompatibelt lån på 360.000 amerikanske dollar. FOTO: Maandeeq Poultry Company

lån på sharia-betingelser.

Forutsetningen er at hovedstolen skal betales tilbake pluss et spesifisert tillegg. Men på grunn av renteforbudet i islam foregår tilbakebetalingen i en komplisert serie av transaksjoner der eierskap i pantet samt endring av verdivurderinger inngår.

– I denne typen bedrifter er egenkapitaltilførsel lite egnet. Markedet for den typen aktiva er ikke spesielt likvid, sier Benterud.

Kan ikke gå til namsmannen

– Målet er å komme opp i 30 investeringer i løpet av to år, og deretter vil pengene kunne sirkuleres, sier Benterud.

Norfund er vant med å jobbe i krevende geografier, og har fra før en aksje- og utlånsportefølje i land som Sør-Sudan, Mosambik, Kenya og Tanzania.

“Somalia og Sør-Sudan kommer i en klasse for seg. Statene fungerer nærmest ikke, det er intet rettsvesen i vår forstand av ordet, og den fysiske sikkerheten til både låntagere og långivere er en konstant bekymring”, uttalte tidligere Norfund-sjef Kjell Roland.

Norske institusjoner som namsmann og forliksråd er det trolig liten vits i å satse på.

– Hva gjør dere hvis ikke avdragene blir betalt?

– Formelle maktstrukturer er ikke så sterke, så det fungerer ikke å saksøke noen. Nøkkelen er at utlånene knyttes til sosial kontroll og sikres av klanledere

og andre uformelle maktstrukturer. Dette har Shuraako hatt god erfaring med i Somalia, så pengene kommer i stor grad tilbake.

– Formelle maktstrukturer er ikke så sterke, så det fungerer ikke å saksøke noen.

Vegard Benterud
Norfund

Shuraako er en stiftelse og forvaltningsorganisasjon med lokal tilstedeværelse i Hargeisa, Garowe og Mogadishu i Somalia. Hovedkontoret er i Colorado i USA. Shuraako ble etablert av Marcel Arsenault, som er investor og gründer innen eiendomsutvikling.

Kontakt annenhver uke

Norfund jobbet tett med etableringen av Somaliafondet. Tidligere Norfund-sjef Kjell Roland var på Somalia-tur i 2016. Vegard Benterud har vært der to ganger og har møtt teamet i Shuraako flere ganger andre steder.

Finn Ivar Marum (51) har de seneste tre årene ledet Norfunds avdeling for SME-fond, og har også drevet frem Norfunds nye Somalia-fond. Før han

5 prosent

Norfunds avkastningsmål i Somalia over en tidshorison på ti år.

Kontakt med Somalia: Investeringssjef Vegard Benterud (til venstre) har vært i Somalia to ganger, og snakker med de somaliske forvalterne omtrent annenhver uke. Til høyre Finn Ivar Marum, som leder Norfunds avdeling for SME-fond. FOTO: Anders Horntvedt

kom til Norfund, jobbet Marum som seniorpartner i private equity-selskapet HitecVision.

– De tidligere kollegene i HitecVision tror jeg er blitt fullstendig sprø når jeg forteller at jeg jobber med investeringer i Somalia og Sør-Sudan. Risikoen er enorm, fortalte Marum på et åpent frokostmøte i Norfund-regi i februar 2018.

Benterud oppgir at han snakker med forvalterne i Shuraako omtrent annenhver uke.

– De tidligere kollegene i HitecVision tror jeg er blitt fullstendig sprø når jeg forteller at jeg jobber med investeringer i Somalia og Sør-Sudan.

Finn Ivar Marum
Norfund

– Vi har en aktiv eieroppfølging, men ingen rolle i den daglige driften.

– Hva gjør dere hvis de norske skattepengene brukes til å dyrke khat, lage landminer, eller reparere våpen?

– Det har ikke låntagerne anledning til, og hvis pengene ender der, er det brudd på avtalen. Vi følger godt med og har sterke retningslinjer for hvitvasking, terrorfinansiering og lignende, svarer Marum.

– Det vesentlige for oss er å være trygg på forvalteren og deres holdninger. Vårt inntrykk av dem er veldig godt, men vi vil naturlig nok aldri kunne garantere at ingen penger havner på avveie, legger han til.

“Man må vurdere alternativene. Det har vært mye bistandsmidler i sårbare land som Sør-Sudan og

Somalia, men satsingen på landenes næringsliv har vært minimal”, uttalte Roland i fjor sommer.

– Er håpet at et tilsvarende fond kan fungere i andre krigsherjede land som Libya og Afghanistan?

– Det vil vise seg. Vi må starte smått, men på sikt vil vi kunne ha større ambisjoner, svarer Marum. ■

Øvrige Somalia-investeringer

- Renovasjonsselskap som tilbyr henting av søppel som en privat tjeneste.
  - Renovasjon er ikke en offentlig tjeneste i Somalia, og det har åpenbare miljøfordeler å få dette inn i ordnede former. Selskapet som fondet har investert i er i tillegg en entreprenør som bygger ut vannforsyning, og har planer for oppskalering av virksomheten, sier Vegard Benterud, investeringssjef for små og mellomstore bedrifter i Norfund.
- Et selskap som selger solcellepaneler til bedriftsmarkedet og rådgivningstjenester for strømforsyning som ikke er tilknyttet et større kraftnett, også kalt off-grid.
  - Energiltgangen i Somalia er dyr og dårlig. 1 kWh koster normalt mellom 80 cent og 1,50 dollar, og i mange tilfeller er den basert på diesel- og bensinaggregater.
- En fiskeforedlingsbedrift som foredler og distribuerer fiskeprodukter.
- Etter sterk anmodning fra Norfund har Kapital etterkommet et ønske om å nevne færrest mulig konkrete bedrifter i artikkelen.
  - Det er på grunn av sikkerhetsvurderinger forbundet med virksomhet i Somalia, opplyser Finn Ivar Marum i Norfund.